

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Sžo/11/2013
Identifikačné číslo spisu:	6012201066
Dátum vydania rozhodnutia:	18.12.2013
Meno a priezvisko:	JUDr. Alena Poláčková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2013:6012201066.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Aleny Poláčkovej, PhD. a členov senátu JUDr. Eleny Kováčovej a JUDr. Jozefa Milučkého, v právnej veci navrhovateľa: J. F., nar. XX.XX.XXXX, korešpondenčná adresa: S. XXX/XX, XXX XX Y., trvale bytom F. 5, XXX XX U., proti odporcovi: Centrum právnej pomoci so sídlom Štefánikova trieda 88, P.O.BOX 7, 949 03 Nitra 3, o preskúmanie rozhodnutia odporcu sp. zn. 2N 1970/12 zo dňa 24. septembra 2012, o odvolaní odporcu proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici zo 6. decembra 2012, č. k. 23Sp/13/2012-19, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici zo 6. decembra 2012, č. k. 23Sp/13/2012-19, p o t v r d z u j e.

Účastníkom právo na náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom zo 6. decembra 2012, č. k. 23Sp/13/2012-19 zrušil, podľa § 250q ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), rozhodnutie odporcu sp. zn. 2N 1970/12 zo dňa 24. septembra 2012, ktorým navrhovateľovi nepriznal nárok na poskytnutie právnej pomoci, podľa zákona č. 327/2005 Z. z. o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi (ďalej len „zák. č. 327/2005 Z. z.“), nakoľko na základe vyhodnotenia spisového materiálu žiadateľa odporca dospel k záveru, že navrhovateľ nespĺňal podmienku materiálnej núdze, ktorá je nevyhnutným predpokladom priznania nároku na poskytovanie právnej pomoci.

Z odôvodnenia rozsudku krajského súdu vyplýva, že navrhovateľ si podal žiadosť o poskytnutie právnej pomoci vo veci „určenia majetkovej podstaty v dedičskom konaní vedenom na okresnom súde Topoľčany pod sp. zn. 1 OD/143/2010“. Navrhovateľ doručil odporcovi žiadosť o poskytnutie právnej pomoci dňa 13.06.2012, posudzovaným obdobím je teda obdobie december 2011 až jún 2012. Podľa potvrdenia Sociálnej poisťovni, pobočka Topoľčany zo dňa 19. júna 2012, mal navrhovateľ vyplatené nasledujúce dávky nemocenského poistenia:

- v mesiaci december 2011 - 304,10 €,
- v mesiaci január 2012 - 314,20 €,

- v mesiaci február 2012 - 314,20 €,
- v mesiaci marec 2012 - 293,90 €,
- v mesiaci apríl 2012 - suma 212,90 €.

Rozhodnutím sociálnej poisťovne ústredia v Bratislave zo dňa 26. apríla 2012 bol navrhovateľovi priznaný invalidný dôchodok v sume 278,30 €, počínajúc od 22. marca 2012. Súbeh nemocenských dávok a invalidného dôchodku nie je prípustný. V mesiaci marec 2012 bolo počínajúc od 22. marca 2012 vyplatené na invalidnom dôchodku za mesiac marec (10 dní) 89,77 € (mesačný invalidný dôchodok navrhovateľa činil 278,30 €: 31 dní v mesiaci marec na jeden deň pripadá 8,97 € a za obdobie od 23. marca do 31. marca, t.j. za 10 dní v mesiaci marec patrilo navrhovateľovi 89,77 €). V mesiaci apríl mal navrhovateľ nemocenské dávky 212,90 €, od 22. marca do 31. marca mal invalidný dôchodok v sume 87,77 € (za 10 dní), spolu mal v mesiaci apríl navrhovateľ príjem 300,67 € ($212,90 + 87,77 = 300,67$). V mesiaci máj mal už navrhovateľ príjem 278,30 €, za mesiace december 2011 až máj 2012 mal navrhovateľ za 6 mesiacov príjem 1805,37 € ($304,10 + 314,20 + 314,20 + 293,90 + 212,90 + 87,77 + 278,30 = 1805,37$). Priemerný čistý príjem navrhovateľa za 6 mesiacov činil 300,89 €. V mesiaci jún 2012 mal navrhovateľ príjem - invalidný dôchodok 278,30 €. Výška životného minima za obdobie od 1. januára 2012 do 30. júna 2012 bola stanovená na sumu 303,73 € a za obdobie od 1. júla 2012 bola výška životného minima stanovená sumou 311,33 €. Vzhľadom k tomu, že priemerný mesačný príjem navrhovateľa za obdobie december 2011 až máj 2012 bol 300,89 € a v mesiaci jún 2012 - 278,30 €, nemohli tieto príjmy presahovať 1,6 násobok životného minima. Nebol tu preto podľa názoru krajského súdu dôvod zamietnuť žiadosti navrhovateľa o poskytnutie právnej pomoci z dôvodu, že navrhovateľ nespĺňa podmienku materiálnej núdze.

Podľa potvrdenia sociálnej poisťovne zo dňa 24. mája 2012 bol navrhovateľovi poukázaný dôchodok za obdobie od 22. marca 2012 do 21. júna 2012 v sume 834,90 €. V mesiaci marec prislúchal navrhovateľovi invalidný dôchodok len od 22. marca, t.j. za 10 dní v sume 87,77 € a nie 278,30 €, z akého vychádzal odporca, a ktorý pripočítal k nemocenským dávkam za mesiac marec (za mesiac marec boli vyplácané nemocenské dávky v mesiaci apríl). V mesiaci apríl 2012 bol už navrhovateľ poberateľom len invalidného dôchodku v sume 278,30 €. Z uvedených skutočností vyplýva, že navrhovateľ spĺňa podmienku materiálnej núdze pre poskytnutie právnej pomoci, zistený skutkový stav odporcom bol v rozpore s obsahom spisu, a preto krajský súd po preskúmaní veci a postupu správneho orgánu napadnuté rozhodnutie odporcu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Včas podaným odvolaním sa odporca domáhal, aby najvyšší súd zrušil rozsudok krajského súdu a napadnuté rozhodnutie odporcu ako vecne správne potvrdil.

Poukázal na to, že krajský súd pri vydávaní napadnutého rozsudku vychádzal z predložených listinných dôkazov, ktoré však nesprávne vyhodnotil. Podľa názoru odporcu je potrebné pri posudzovaní materiálnej núdze žiadateľa vychádzať z reálne vyplatených príjmov a tie podľa odporcu boli za hodnotené obdobie december 2011 až jún 2012 vo výške 2552,50 € a nie ako uviedol krajský súd vo výške 1805,37 € za 6 mesiacov (december 2011 až máj 2012) a 278,3 € za mesiac jún 2012.

Navrhovateľ vo svojom vyjadrení z 3. februára 2013 navrhol napadnutý rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdiť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací podľa § 10 ods.2 OSP preskúmal napadnutý rozsudok a konanie, ktoré mu predchádzalo v rozsahu dôvodov odvolania podľa § 212 ods. 1 v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP, bez nariadenia pojednávania, podľa § 250ja ods. 2 a § 214 OSP v spojení s § 246c ods.1 veta prvá OSP s tým, že deň verejného vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk, a dospel k záveru, že odvolanie odporcu nie je dôvodné.

Rozsudok bol verejne vyhlásený 18. decembra 2013 podľa § 156 ods.1 a 3 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP.

V správnom súdnictve prejednávajú sudy na základe žalôb prípady, v ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu, a žiada,

aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu (§ 247 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku).

V prejednávanej príhode bolo potrebné posúdiť, či odporca postupoval v súlade so zákonom č. 327/2005 Z. z. pri zisťovaní, či navrhovateľ spĺňa podmienku materiálnej núdze, t.j. či správne posúdil výšku vyplatených nemocenských dávok a invalidného dôchodku.

Podľa § 6 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z. z., fyzická osoba má právo na poskytnutie právnej pomoci bez finančnej účasti, ak

- a) jej príjem nepresahuje 1,4 násobok sumy životného minima ustanoveného osobitným predpisom a nemôže si využívanie právnych služieb zabezpečiť svojím majetkom,
- b) nejde o zrejme bezúspešnosť sporu a
- c) hodnota sporu prevyšuje hodnotu minimálnej mzdy okrem sporov, v ktorých nie je možné hodnotu sporu vyčíslieť v peniazoch.

Podľa § 4 písm. i/ zákona č. 327/2005 Z. z., je materiálnou núdzou stav, keď fyzická osoba je poberateľom dávky a príspevkov k dávke v hmotnej núdzi alebo stav, keď príjem fyzickej osoby nedosahuje 1,6 násobok sumy životného minima a táto fyzická osoba si využívanie právnych služieb nemôže zabezpečiť svojím majetkom.

Podľa § 7 ods. 4 zákona č. 327/2005 Z. z., príjem na účely tohto zákona sa zisťuje za kalendárny mesiac, v ktorom bola podaná žiadosť o poskytnutie právnej pomoci, pritom sa prihliada na príjem za posledných šesť kalendárnych mesiacov pred podaním žiadosti a prehodnocuje sa každých dvanásť mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa priznal nárok na poskytnutie právnej pomoci.

Podľa § 7 ods. 1 citovaného zákona, za príjem podľa tohto zákona sa považujú príjmy fyzických osôb podľa osobitných predpisov po odpočítaní

- a) poistného na verejné zdravotné poistenie,
- b) poistného na nemocenské poistenie;
- c) poistného na starobné poistenie;
- d) na invalidné poistenie,
- e) poistenie na poistenie v nezamestnanosti;
- f) preddavku na daň alebo dane z príjmov fyzických osôb;
- g) ďalších výdavkov vynaložených na dosiahnutie, zabezpečenie a na udržanie príjmov fyzických osôb.

Podľa § 36 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení, sa nemocenské poskytuje za dni.

V zmysle vyššie uvedených ustanovení zákona č. 327/2005 Z. z. je zrejmé, že pri posudzovaní výšky príjmu žiadateľa o poskytnutie právnej pomoci musí odporca vychádzať predovšetkým z príjmu za mesiac, v ktorom bola žiadosť podaná. Odvolací súd z obsahu súdneho spisu zistil, že navrhovateľov príjem v júni 2012 bol 278,30 €, nakoľko od 22. marca 2012 bol poberateľom invalidného dôchodku v tejto výške, ktorý mu bol vyplácaný vždy k 22. dňu kalendárneho mesiaca. V tejto súvislosti je absolútne irelevantná skutočnosť, že v mesiaci jún 2012 mu bola vyplatená suma 834,90 €, pretože to bol doplatok invalidného dôchodku za obdobie od 22. marca 2012 do 22. mája 2012 a invalidný dôchodok za mesiac jún 2012.

Výška životného minima za obdobie od 1. januára 2012 do 30. júna 2012 bola stanovená na sumu 303,73 € z čoho je nad všetku pochybnosť zrejmé, že v mesiaci jún 2012 príjem navrhovateľa nepresahoval 1,6 násobok životného minima.

Pokiaľ ide o obdobie na ktoré je potrebné prihliadať podľa § 7 ods. 4 zákona č. 327/2005 Z. z., t.j. od 1. decembra 2011 do 31. mája 2012, v tomto bol navrhovateľ poberateľom jednak nemocenského, jednak invalidného dôchodku.

Nemocenské sa vypláca mesačne pozadu podľa počtu dní, za ktoré sa poskytuje, invalidný dôchodok sa vypláca mesačne vopred, v prípade navrhovateľa k 22. dňu v kalendárnom mesiaci. Z administratívneho spisu vyplýva, že Sociálna poisťovňa vyplácala navrhovateľovi nemocenské k 16. dňu v kalendárnom mesiaci, preto ak chcel odporca naozaj zistiť, aký príjem navrhovateľ mal za mesiac december až marec

2012, počas ktorých poberal nemocenské, mal správne postupovať tak, že mal zistiť výšku nemocenského pripadajúcu na jeden kalendárny deň a túto vynásobiť počtom dní kalendárneho mesiaca, za ktorý výšku príjmu zisťoval. Nijakým iným spôsobom sa podľa názoru odvolacieho súdu nedá zistiť, aká bola skutočná výška nemocenského príjmu navrhovateľa v rozhodnom období, nakoľko zákon o sociálnom poistení priznáva dávky nemocenského a napokon aj dávky invalidného dôchodku až ku dňu, alebo odo dňa, kedy vznikol žiadateľovi na tieto dávky nárok, kým podľa zákona č. 327/2005 Z. z. sa zisťuje príjem žiadateľa, ktorý dosiahol v kalendárnom mesiaci.

Z administratívneho spisu odvolací súd zistil, že výška nemocenského poskytovaná navrhovateľovi predstavovala 10,135 € na deň, t.j.:

1. za mesiac december 2011 mal príjem $31 \times 10,135 \text{ €} = 314,20 \text{ €}$;
2. za mesiac január 2012 mal príjem $31 \times 10,135 \text{ €} = 314,20 \text{ €}$;
3. za mesiac február 2012 mal príjem $29 \times 10,135 \text{ €} = 293,90 \text{ €}$;
4. za mesiac marec 2012 mal príjem $21 \times 10,135 \text{ €} = 212,90 \text{ €}$,

nakoľko počnúc dňom 22. marca 2012 mu bol priznaný invalidný dôchodok. V tomto kontexte je nepodstatné, že suma nemocenského za mesiac marec mu bola vyplatená až v apríli 2012, lebo ako už bolo uvedené vyššie, dávky nemocenského sa vyplácajú pozadu a súbeh invalidného dôchodku a nemocenského zákon o sociálnom poistení nepripúšťa. Takto zistené sumy korešpondujú so skutkovým stavom zisteným z dokladov predložených Sociálnou poisťovňou.

Celkový príjem navrhovateľa titulom vyplatených dávok nemocenského za obdobie december 2011 až marec 2012 tak predstavoval sumu 1135,20 €. K tejto sume bolo následne potrebné pripočítať 556,60 €, t. j. invalidný dôchodok za obdobie od 22. marca do 22. mája 2012, ktorý bol navrhovateľovi vyplatený v júni 2012, spolu s invalidným dôchodkom za mesiac jún.

Z uvedeného je zrejmé, že celkový skutočný príjem navrhovateľa za rozhodné obdobie od decembra 2011 do mája 2012 bol 1691,80 € ($1135,20 \text{ €} + 556,60 \text{ €}$).

Mesačný príjem navrhovateľa v rozhodnom období, na ktorý je potrebné podľa § 7 ods. 4 zákona č. 327/2005 Z. z. prihliadať bol 281,96 €, čo evidentne nedosahuje hranicu 1,6 násobku životného minima.

Záver odporcu, že navrhovateľ nespĺňa kritérium materiálnej núdze preto nie je správny a krajský súd rozhodol správne, keď rozhodnutie odporcu zrušil a vrátil mu vec na ďalšie konanie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto s poukazom na vyššie uvedené dôvody, ako aj na všetky individuálne okolnosti daného prípadu, napadnutý rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 OSP potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 250k ods. 1 OSP tak, že úspešnému navrhovateľovi ich náhradu nepriznal, nakoľko mu žiadne nevznikli a odporcovi, ktorý v odvolacom konaní nemal úspech zo zákona náhrada trov konania neprináleží.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.